

ورود ترکیه به باشگاه نبرد با داعش

عبدالرحمن فهیمی

سرمقاله

ضرورت همکاری منطقه در مبارزه با هراس افگنی

حفیظ الله زکی

گسترش دامنه فعالیت داعش و تلاش های این گروه برای ایجاد پایگاه نظامی در افغانستان و تهدیدات بالفعل گروه های تروریستی دیگر که بسیاری از ولایت های کشور را به میدان جنگ تبدیل کرده است، نگرانی های جدی را برای شهروندان، نیروهای امنیتی و در کل حکومت افغانستان به وجود آورده است.

اگرچه در توان، شجاعت، ایثار و فداکاری نیروهای امنیتی در چند سال گذشته جای تردیدی باقی نمانده است؛ اما جنگ خطرناک و تمام عیار افغانستان به چیزی بیشتر از اینها نیاز دارد. با وجودی که در سالهای اخیر تمرکز جامعه جهانی بر حمایت از نیروهای امنیتی بیشتر شد و روند آموزش، تجهیز و ارتقای ظرفیت نیروهای امنیتی با موفقیت به پیش رفت؛ اما تا هنوز آنها نه از لحاظ آموزش و نه از لحاظ تجهیزات و امکانات به مرحله ای نرسیده است که در برابر تمامی چالش های امنیتی در کشور مقابله نمایند.

مبارزه با هراس افگنی در افغانستان تنها یک مسأله داخلی نیست که حکومت با همکاری مردم این کشور بر آن غلبه نماید؛ ناامنی و جنگ در افغانستان منشأ خارجی دارد و سازمان های استخباراتی قوی پشت این جنگ قرار دارد و به گونه ای آن را مدیریت و رهبری می کنند.

بنابراین توقع این که تنها حکومت افغانستان و یا نیروهای امنیتی بتوانند، به جنگ و ناامنی در کشور تقطه پایان بگذارند، چندان معقول و مقرون به واقعیت های سیاسی و امنیتی منطقه به نظر نمی رسد. تنها راه تأمین امنیت و خاتمه دادن به جنگ و خشونت دوامدار، اراده جدی جامعه جهانی و متقاعد ساختن کشورهای همسایه و منطقه به همکاری با حکومت افغانستان در راستای صلح و امنیت می باشد. بدون شک ایجاد این سلسله همکاری ها نیازمند کارهای اساسی و راهبردی در عرصه دیپلماسی و سیاست خارجی می باشد که متأسفانه افغانستان در این زمینه نیز از کاستی ها و نارسایی های جدی رنج می برد.

سیاست خارجی هر کشور براساس منافع ملی و تعامل با دنیای خارج استوار می باشد، در حالی که افغانستان نه تعریف روشن از منافع ملی خود دارد و نه ظرفیت و امکانات نظامی، سیاسی و اقتصادی که از آنها در تعاملات خود با کشورهای دیگر استفاده نماید. برگ برنده حکومت افغانستان همکاری کشورهای بزرگ جهان و منطقه برای ایجاد امنیت در این منطقه است. تعدادی از کشورهای ناامنی های منطقه و تقویت تروریسم و افراط گرایی به شدت آسیب می بینند. این کشورها منافع خود را در معز تروریسم و افراط گرایی در سطح منطقه تعریف می کنند و افغانستان به عنوان کشوری که در خط مقدم این مبارزه قرار دارد، در سیاست خارجی این کشورها، شایسته کمک و حمایت دانسته می شود. تا زمانی که همکاری منطقه ای در راستای مبارزه با تروریسم شکل نگیرد و این همکاری از سوی جامعه بین المللی حمایت نشود؛ موفقیت تلاش های صلح طلبانه حکومت افغانستان مورد تردید قرار می گیرد.

امنیت افغانستان باید به صورت همه جانبه مورد بررسی و ارزیابی قرار گیرد و منافع مشروع تمام کشورهای منطقه و جهان با توجه به نقش آنها در بازسازی، امنیت و توسعه اقتصادی کشور در نظر گرفته شود. نگاه یکجانبه افغانستان به برخی کشورهای خارجی که وابستگی و نیازمندی افغانستان را به آن کشورها بیشتر می سازد، شاید به نفع سیاست خارجی افغانستان نباشد. افغانستان در موقعیتی نیست که بتواند آسیب های نزدیکی با یک کشور و دوری با کشورهای دیگر را تحمل بتواند، منافع افغانستان در روابط نیک و حسنه با همه کشورهای همسایه و منطقه تعریف می شود. حفظ موازنه منطقی و معقول در روابط خارجی می تواند سیاست خارجی را از گرایش مفرط به یکی از جوانب دیدخل در مسایل افغانستان رهایی بخشد.

حکومت باید به نگرانی های مردم در باره مسایل امنیتی و سیاسی آینده توجه نماید. مردم افغانستان نمی خواهند جغرافیای این کشور بار دیگر در معرض دخالت های کشورهای بیگانه قرار گیرد و تجربه جنگ های نیابنی و استخباراتی با رنگ و رخ دیگر در این کشور تکرار شود.

گروه داعش به کلان ترین گروه تهدید کننده در میان دولت های منطقه ای و جهانی تبدیل شده است. در منطقه ای «خاورمیانه» عراق و سوریه عملاً از سوی این گروه در معرض تهاجم قرار گرفته و بخش های از سرزمین شان را تصرف کرده است و ایران و برخی از دولت های دیگر منطقه ای نیز خود شان را در معرض تهدید جدی می نگرند.

دولت های آسیای مرکزی نگرانی های جدی از این ناحیه دارند و به علت اهمیت ژئواستراتژیک منطقه ایی آسیای مرکزی برای روسیه، این کشور نیز نگرانی های اش را مرتب اعلام می نماید. ولادیمیر پوتین رئیس جمهور روسیه بارها نگرانی اش را از حضور داعش در ولایت های افغانستان اعلام کرده است. در حوزه شرق آسیا - آسیا پاسفیک - نیز جمهوری خلق چین نگران این گروه است و در جنوب آسیا افغانستان نفوذ و فعالیت این گروه را تجربه می کند و هند نیز هراس جدی دارد.

اما ترکیه تنها دولت یا یکی از دولت های منطقه ای بوده که در پیوند به حضور، نفوذ و فعالیت گروه داعش نگران به نظر نمی رسد. آنکارا تب و تاب و دست و پا زدن های تهران، بغداد و دمشق و حتی مسکو و پکن را نداشت. آرامش و عدم نگرانی آنکارا گمانه زنی های را موجب می گردید و می گردد که انگار این کشور یا به صورت مستقیم در ایجاد و در نهایت در تقویت گروه داعش نقش دارد و یا این گروه را تهدید جدی در برابرش تلقی نکرده و تازه از پیشروی های آن خوششوند خواهد شد. این گمانه زنی ها زمان برجسته تر گردید، که ترکیه ایران را به تلاش در راستای گسترش نفوذ در منطقه متهم کرد. رجب طیب اردوغان این بحث را در حال مطرح کرد که ایران در عراق در برابر داعش در چهارچوب نیروهای شبه نظامی شیعه می جنگید، از دولت سوریه حمایت سیاسی کرده و گفته می شد که حمایت مستقیم نظامی و مالی نیز می کند و اتهام بر این بود که در کشمکش ها و منازعات سیاسی

از شیعه های حوثی حمایت می کند. به هر حال آنکارا در پیوند به حضور و نفوذ داعش همواره مورد اتهام بوده و شک و تردیدهای وجود داشته است.

اما رویداد هفته پیش آنکارا و سیاست سازان اش را شوکه کرده و این کشور را وارد باشگاه مبارزه کرد. در یکی از شهرهای ترکیه که در نزدیکی ای مرز با سوریه واقع شده است، انفجاری رخ داد که جان سی نفر را گرفت و ده ها نفر دیگر را مجروح کرد. مسؤولیت این حمله را گروه داعش به عهده گرفته است.

پس از این حادثه خونبار، دولت ترکیه دست به اقدام های نظامی و عملیات های تلافی جویانه زده است. نیروهای مسلح ترک، در نقاط مرزی با نیروهای گروه داعش به تقابل آتش پرداختند که در نتیجه یک سرباز ترک کشته شد و جنگنده های هوایی این کشور مواضع گروه داعش را در داخل خاک سوریه مورد هدف قرار داده است. اقدام ها در این جا هم پایان نیافت بلکه پولیس ترکیه دست به عملیات بازرسی جدی زده و به تعداد سه صد نفر را دست گیر کرده است.

بنابراین، اکنون ترکیه به باشگاه نبرد و پییکار با گروه داعش وارد شده است. در این باشگاه آمریکا، ایران، عراق، سوریه و روسیه و دولت های آسیای مرکزی البته با میزان اندک از هم آهنگی سیاسی حضور دارند. بدون تردید پی آمد ورود ترکیه در عراق و سوریه را سرگردان کرده است، یکی از علل و عوامل، خاموشی و برخورد سرد دولت ترکیه در برابر این گروه است. خاموشی و بی پروایی سیاسی ترکیه باعث شده بود که این گروه منطقه های مرزی ترکیه - عراق و ترکیه - سوریه را پناه گاه های امن برای خود برگزیده و فعالیت نمایند و حتی اعضای جدید و هواداران شان را از طریق سفر به ترکیه تشویق و ترغیب کنند.

از این رهگذر، ورود ترکیه به باشگاه نبرد و پییکار با گروه داعش سبب می شود که مواضع این گروه در منطقه های مرزی

اگر چنین نباشد و ترکیه به راستی اراده ورود همیشگی به باشگاه نبرد و پییکار با گروه داعش را در سر بپروراند، در این صورت این گروه فشارهای شدید را متحمل شده و چشم اندازش خیره و تاریک دیده می شود. اگر اکنون داعش در منطقه جولان می دهد و می تازد و ارتش عراق و سوریه را سرگردان کرده است، برای گروه داعش خواهد بود.

یک نکته را نباید در این جا فراموش کرد و آن این که ممکن است موضع جدی کنونی دولت ترکیه از تقاضاهای افکار عمومی داخل آب خورده و سیاست و رویکرد مقطعی و پاسخ لحظه ای به وجدان باشد ناراحت میلیون ها ترک صورت گرفته باشد که از داعش متنفر شده اند. در این صورت دولت ترکیه پس از گذر زمان و سرد شدن سوزش حمله مرگ بار «سورویج» موضع اش را در برابر داعش سرد کرده و همان

سیاست پیشینی را تداوم خواهد داد. توسط جنگنده های ترکی هدف گرفته دولت های بازیگر موجود نباشد، همکاری

شود و حتی در برابر حملات نیروهای زمینی قرار گیرند. وقت که جنگنده های هوایی آمریکایی و جنگنده های ترکی حمله کنند و نیروهای زمینی دولت بغداد و دمشق از طریق زمین اعمالفشار کنند، مشخص نیست که داعش چه روزگار را تجربه کرده و به کجا پناه خواهد برد.

این وضعیت مصداق بارز و عینی شکل گیری تهدیدهای مشترک در سطح منطقه و در میان دولت های بازیگر خواهد بود. سیاست بین الملل مبتنی بر آثارشیم است. از نبود قدرت برتر که مرجع عالی و نهایی تصمیم گیرنده در سطح جامعه بین المللی باشد، رنج می برد.

گرچند سازمان های بین المللی مانند سازمان ملل متحد و سازمان های زیر مجموعه اش و نیز سازمان های منطقه ای، اتدک نظم بخشیده و دولت های بازیگر را به سمت همکاری جهت داده است، اما تا زمان که منافع مشترک میان

های مشترک شکل نخواهد گرفت. از این گروه داعش را به عنوان تهدید مشترک در برابر شان احساس کنند، بدون تردید همکاری های مشترک در راستای مبارزه با این گروه - البته با حفظ اختلاف نظرها در دیگر موارد و عرصه ها - شکل خواهد گرفت. اما اگر برخی دولت های منطقه ای این گروه را تهدید جدی در برابرش نپنداشته و در پی سودجویی های سیاسی باشند، در این صورت نه تنها مهار نشده بلکه قدرتمند تر نیز خواهد شد.

چندی پیش گپ و گفت های مطرح بود که سازمان های اطلاعاتی ترکیه و عربستان سعودی در پی تقویت برخی گروه های تروریستی جهت سرکوب دولت بشار اسد هستند. اگر ترکیه و یا یکی از کشورهای منطقه ای دیگر چنین بنگرد، دورنما و چشم انداز مبارزه با داعش تاریک خواهد بود.

اندیشه سیاسی چیست؟

منبع : سایت آفتاب / قسمت اول

و رأی سیاسی را خیال، مفهوم یا هر امر دیگری می داند که برای تفکر درباره آن ذهن به خدمت گرفته می شود و با اصول اساسی سیاست نیز مرتبط می باشد. (۳)

به باور بشیریه: «اندیشه های سیاسی در حمول هلاق عمده اجتماعی شکل می گیرد و خود بر آنها تأثیر می گذارد. و برای دریافت درست آنها باید دیاکتیک اندیشه و واقعیت را بررسی کرد.

اندیشه های سیاسی در هر عصری حتی اگر یوتوپایی و انقلابی هم باشد تنها می تواند تا اندازه بسیار محدودی از حدود هلاق آن عصر فراتر رود. حتی تصویر جامعه خیالی نمی تواند بیش از حد معینی از وضع موجود متفاوت باشد.

مواد اولیه یوتوپیاها نیز از وضعیت های موجود یا گذشته گرفته می شود بدین سان کشمکش ها، هلاق و صف بندی های نیروهای اجتماعی و سیاسی در هر عصری در شکل گیری و تکوین اندیشه های سیاسی آن عصر نقش انکارناپذیری دارد.» (۳)

در حالی که فرهنگ رچائی معتقد است که: «انسان پیوسته با حوادث مستحده برخورد می کند و در مقابل آن چند کار انجام می دهد یا نظریه قبلی دارد که در این مورد هم کارآمد است یا نظریه قبلی را به روز و نو می کند و یا نظریه نوبی می دهد.

هر اندیشه ای در مقابل یک واقع مستحده است یعنی در پاسخ به یک سؤال است.» (۴)

«بنابراین اندیشه سیاسی پاسخی بشری است به یک مقوله کاملاً بشری به نام سیاست» (۵)

«اندیشه سیاسی به عنوان جزئی از سپهر اندیشه در کوشش بشر برای تعریف، تبیین مناسبات خویش با خارج همیشه با زندگی اجتماعی ملازم داشته است.

البته هدف اندیشه سیاسی جستار در حقیقت سیاست فی نفسه نبود، بلکه کوششی بود عملی برای پیدا کردن راه حل هایی در جهت بالابردن کارآمدی، تنظیم، عملکرد جنجال گریز، و اداره بهتر مدینه» (۶)

ابوالقاسم طاهری بدون اینکه تعریف مشخصی از اندیشه سیاسی ارائه بدهد، هدف آن را کارآمدی حکومت و اداره

بهرتر جامعه می داند و فایده عملی اندیشه سیاسی را بهبود رابطه مردم و حکومت ها، کارآمد کردن حکومت ها، احیای حقوق مردم، تبیین وظایف و تکالیف و حقوق متقابل ملت ها و دولت ها، کاربری در سیاستگذاری عمومی و

گرفتن یک اندیشه سیاسی از روش های علمی پیروی نمی کند؛ به این مفهوم که در متدولوژی از روش های فلسفی برمی خیزد و نه از روش های علمی. دوم آنکه: اندیشه سیاسی به طور مستقیم به اداره امور مردم

۵ از خصلت ایدئولوژیکی برخوردار است. ویژگی های اندیشمند سیاسی (ب) با توجه به تعاریفی که از اندیشه سیاسی ارائه و شناختی که از این حوزه از معرفت سیاسی حاصل شد، اینک

می توان به این سؤال پاسخ داد که اندیشمند سیاسی کیست؟ در پاسخ باید گفت که اندیشمندان سیاسی کسانی هستند که در پی حل بحران های موجود در جامعه هستند، لذا بحران برای آنها سؤال ایجاد می کند و آنها در پی پاسخگویی به این سؤال و همچنین ضمن ترسیم یک نظام سیاسی و راه حل سعی می کنند تا کمبودها و نقائص نظام های قبلی برطرف شود. (۱۰)

اندیشمندان سیاسی کسی نیست که صرفاً دارای مجموعه ای از آراء و اهداف باشد و ابزارهای رسیدن به آن هدف ها را به دست دهد، بلکه باید بتواند درباره آراء و مقایده خود به شیوه ای عقلانی و منطقی استدلال کند تا حدی که اندیشه های او دیگر صرفاً آراء و ترجیحات شخصی به شمار نرود. (۱۱)

مرتبط است. براین اساس بسیاری از باورهای فلسفی از جرگه اندیشه سیاسی خارج است؛ اگر چه اندیشه سیاسی در دایره باورهای فلسفی است. در حقیقت این قیید، تعریف را مانع می کند. چهارم اینکه: بدون آنکه ایدئولوژی به ظاهر در تعریف اندیشه سیاسی راه داشته باشد، ذاتی اندیشه سیاسی است. (۹)

از مجموع تعاریفی که در خصوص اندیشه سیاسی ارائه شد ویژگی های زیر را می توان برای آن برشمرد: ۱ اندیشه سیاسی هام و کلی است و هر گونه تأمل در باب سیاست را شامل می شود.

۲ مجموعه باورهای فلسفی است. ۳ به طور مستقیم به اداره امور جامعه و مردم مرتبط می شود. ۴ در پی حل بحرانی از جامعه انسانی است.

برنامه ریزی کشور و ... می داند. (۷)

با وجود همه این تعاریف، به نظر می رسد تعریف هلی قادری رهگشا تر باشد، ایشان ضمن اینکه مهمترین بخش معرفت سیاسی را حوزه اندیشه سیاسی می داند معتقد است که «اگر بخواهیم به اختصار ولی دقیق بیان کنیم که اندیشه سیاسی چیست؟ شاید تعریف جامع و مانع از آن، این باشد: اندیشه سیاسی مجموعه باورهای فلسفی است که به طور مستقیم به اداره امور جامعه مرتبط باشد.» (۸)

توجه دقیق به ساختار این تعریف شناخت ما را نسبت به مفهوم «اندیشه ساسی» تقویت خواهد کرد اول آنکه: چنین اندیشه سیاسی، مجموعه باورهای فلسفی ذکر شده است به این معنا که اندیشه سیاسی ماهیتاً فلسفی است (فلسفی به معنای عام کلمه) و طبیعتاً این معنا القا می شود که قوام

- صاحب امتیاز: دکتر حسین یاسا
- مدیر مسؤل: محمد رضا هویدا
- سردبیر : حفیظ الله زکی
- کاریکاتورست: خالق علی زاده
- دبیران: محمد صالحی، علی اصغر زاهدی
- مسؤل وب سایت: محمد علی بهرامی

آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۷-۱۳۲

روزنامه افغانستان از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید. هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد. مقالات وارده بازگردانده نمی شود. مسؤولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله بیاتگر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.

روزنامه افغانستان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است.

www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com

افغانستان The Daily Afghanistan

روزنامه

Outlook AFGHANISTAN

The Leading Independent Publication